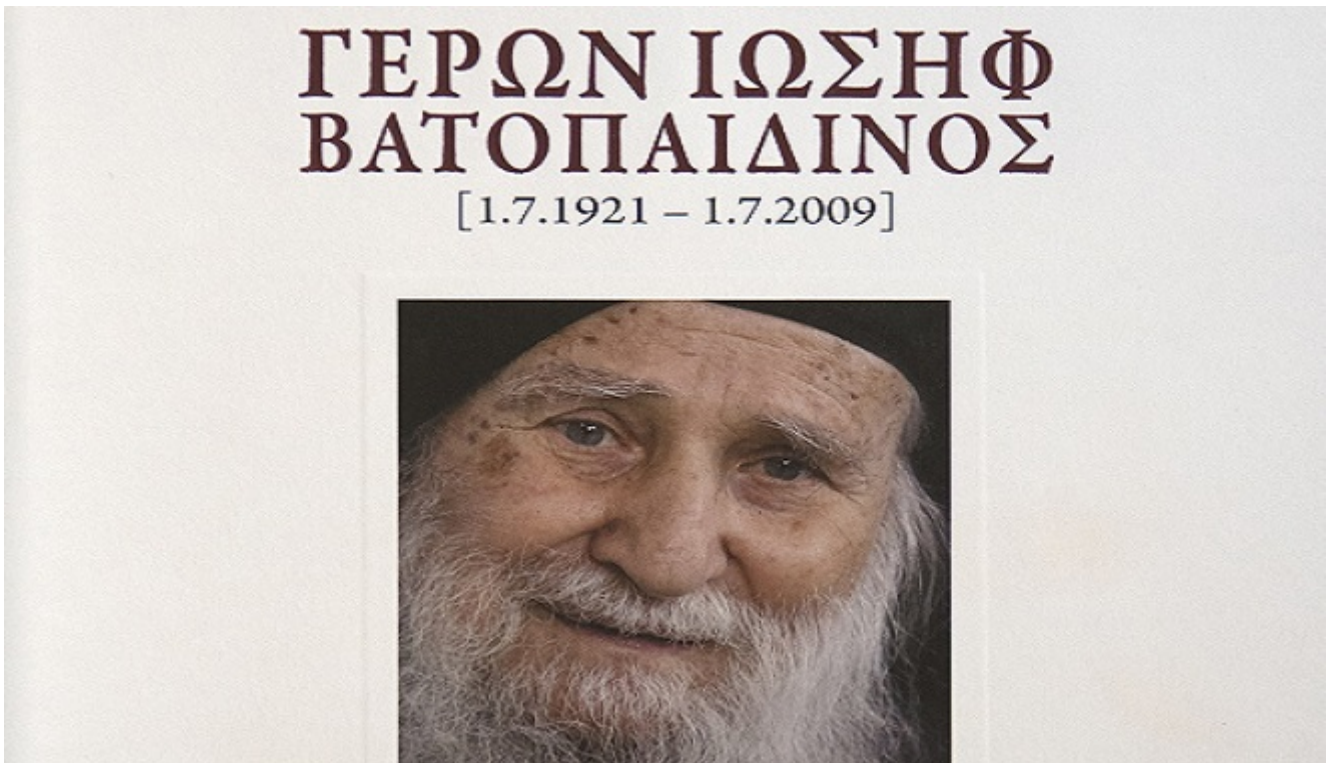

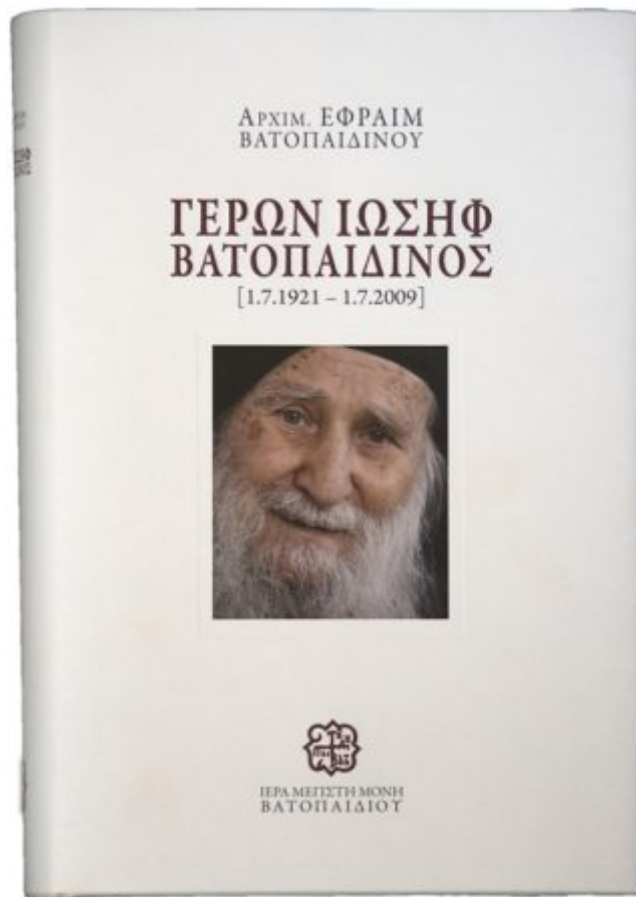
Γέρων Ιωσήφ Βατοπαιδινός (1.7.1921-1.7.2009): Η νέα έκδοση της Ι.Μ.Μ. Βατοπαιδίου

[Ορθοδοξία](#) / [Εκδόσεις](#)

[Νικόλαος Κόϊος, Αν. Καθηγητής Τμήματος Θεολογίας Α.Π.Θ., συντονιστής Περιεχομένου Πemptουσίας](#)

Η πνευματική πατρότητα στην εν Χριστώ και εν Πνεύματι ζωή αποτελεί για τους ορθοδόξους χριστιανούς ένα μεγάλο μυστήριο. Η έννοια του μυστηρίου δεν περιορίζεται μόνον στο γεγονός ότι πολλές πτυχές της σχέσης πνευματικού πατρός και πνευματικού τέκνου μένουν «κεκρυμμένες» στα μάτια των πολλών. Περισσότερο αφορά το βάθος, την ενέργεια και την δύναμη αυτής της σχέσης. Ο πνευματικός πατέρας, ο Γέροντας, ο Αββάς, ο Στάρετς, ο διακριτικός καθοδηγητής γίνεται μυσταγωγός εις Χριστόν για το πνευματικό τέκνο, μέσα σε κλίμα και ατμόσφαιρα ελευθερίας αφ' ενός και των υποχρεώσεων του πνευματικού αγώνα αφ' ετέρου.

Σύμφωνα με τον Γέροντα Σωφρόνιο του Έσσεξ η εξωτερική ζωή του χριστιανού ασκητή είναι από πολύ απλή έως παντελώς αδιάφορη στις εκδηλώσεις της. Εντός του όμως συντελείται τιτάνιος αγώνας κοσμικών διαστάσεων που επηρεάζει τα πεπρωμένα ολόκληρης της ανθρωπότητας. Κατ' αναλογία αυτό θα μπορούσαμε να το παρατηρήσουμε και στην πνευματική πατρότητα. Οι σχέσεις του Γέροντος και του υποτακτικού εξωτερικά φαίνονται συνηθισμένες και μονότονες πολλές φορές. Το εσώτατο νόημα και η ενέργειά τους όμως μεταβάλλει την ζωή και το πρόσωπο και των δύο προς την θεοείδεια και τον αγιασμό. Διεξάγεται μία αδιάκοπη πάλη όπου ο Γέροντας δείχνει στο πνευματικό του παιδί την οδό της καθάρσεως όχι μόνον από τα πάθη της σαρκός και του πνεύματος, αλλά και της καθάρσεως της ίδιας της ελευθερίας. Τον οδηγεί στην βιωματική κατανόηση ότι η ελευθερία την οποία θεωρεί ότι έχει ο κόσμος είναι κίβδηλη και όχι αληθινή. Ετεραρχείται από ροπές αντίθετες με τον αληθινό σκοπό του ανθρώπου και το φυσικό θέλημα το οποίο ενέσπειρε σε αυτόν η δημιουργική δύναμη του Θεού με το κατ' εικόνα. Έτσι, μία σχέση στην οποία φαινομενικά υφίσταται το σχήμα αρχής και υποταγής, μεταβάλλεται σε ένα αγκάλιασμα και μία συνοδοιπορία προς την αληθινή ελευθερία, όπου δεν βρίσκει τον δρόμο του μόνον ο υποτακτικός, αλλά και ο ίδιος ο Γέροντας.

Το νέο βιβλίο - τόμος της Ιεράς Μεγίστης Βατοπαιδίου που βλέπει το φως της

δημοσιότητας μέσα στις μεγάλες ημέρες του Πάθους και της Αναστάσεως του 2018 επιγράφεται: «Γέρων Ιωσήφ Βατοπαιδινός 1.7.1921 - 1.7.2009». Δεν θα κάναμε λάθος εάν το χαρακτηρίζαμε ως μία ζωντανή ιστορία της πνευματικής πατρότητας. Ο συγγραφέας του, σεβαστός καθηγούμενος της Μονής Γέρων Εφραίμ, περιγράφει μέσα από την καταγραφή γεγονότων το πρόσωπο του Γέροντος Ιωσήφ Βατοπαιδινού. Στο ένα τρίτο σχεδόν του τόμου ο Γέρων Ιωσήφ παρουσιάζεται ως υποτακτικός και στο υπόλοιπο ως Γέρων - πνευματικός πατέρας. Άξονας λοιπόν της πραγμάτευσης είναι η πνευματική πατρότητα, την οποία πολύ δύσκολα θα μπορούσε να περιγράψει κάποιος που δεν έλαβε πείρα τόσο της υποταγής όσο και της πατρότητας. Η πείρα αυτή του ιδίου του Γέροντος Εφραίμ καθιστά επιτυχή τον συγκερασμό όλων των γεγονότων της ζωής του Γέροντος Ιωσήφ (Κατά κόσμον Σωκράτη Παντέλα) και την αξιοποίησή τους όχι τόσο με ιστοριογραφική στόχευση, αλλά κυρίως πνευματική. Με άλλα λόγια ο Γέρων Εφραίμ μέσα από τις πληροφορίες για την ζωή του Γέροντος Ιωσήφ και την παράθεσή τους καταδεικνύει αυτό που στην αρχή σημειώσαμε: ότι ο αυθεντικός χριστιανός ζει κατά Χριστόν και εν Πνεύματι ταπεινά, χωρίς η καθημερινότητά του να χαρακτηρίζεται από μεγάλες εξάρσεις, θεαματικά δρώμενα και άσκοπη έως και βλαβερή αυτοπροβολή.

Η γλώσσα του βιβλίου είναι η νέα ελληνική στην οποία ο Γέρων Εφραίμ διασώζει ιδιωματισμούς της καθαρεύουσας. Είναι ωστόσο γλώσσα ρέουσα και το ύφος της γραφής ευχάριστο, σε σημείο που ο αναγνώστης προχωρά στις σελίδες του ανεπαισθήτως γρήγορα. Χαρισματικές καταστάσεις της πνευματικής ζωής αποδίδονται με απλότητα και τρόπο βιωματικό, καθιστώντας κάθε διψασμένη ψυχή κοινωνό των αγιαστικών εμπειριών και γεγονότων. Η εγγύτητα και πνευματική συγγένεια δύο προσώπων, όπως αυτή του Γέροντος Εφραίμ και του Γέροντος Ιωσήφ, πολλές φορές μπορεί να δημιουργήσει κάποια δυσχέρεια στην γραφή, παρόμοια με αυτήν που θα είχε οποιοσδήποτε από εμάς ο οποίος θα έπρεπε να περιγράψει την σχέση του με τον φυσικό πατέρα ή την μητέρα του. Ο Γέρων Εφραίμ προσπερνά αυτόν τον σκόπελο μέσα από την ακριβή παράθεση γεγονότων και συνομιλιών για τα οποία είτε υπήρξε αυτόπτης και αυθήκοος είτε του τα μετέφερε ο Γέροντάς του Ιωσήφ με τρόπο αυθεντικό.

Ο τόμος αυτός όμως έχει και μία άλλη διάσταση η οποία του προσδίδει ιδιαίτερη αξία. Μέσα από τις περιγραφές της ζωής του Γέροντος Ιωσήφ του Ησυχαστού και της συνοδείας του, καθώς και του Γέροντος Ιωσήφ Βατοπαιδινού και της δικής του συνοδείας έχουμε στα χέρια μας μία σύγχρονη ζωντανή ιστορία του Αγίου Όρους και της πνευματικής του αναγέννησης η οποία συντελέστηκε βαθμηδόν από την δεκαετία του 1960 και εντεύθεν. Παράλληλα δίδονται πολύ σημαντικά στοιχεία για τον μοναχισμό και την ασκητική ζωή της Κύπρου την ίδια περίοδο, άγνωστα στους

περισσότερους. Ο Γέρων Ιωσήφ Βατοπαιδινός από την Κύπρο μετέβη στο Άγιον Όρος όπου εγκαταβίωσε στις Σκήτες της Αγίας Άννης και Μικράς Αγίας Άννης, στη Νέα Σκήτη, στη Μονή Κουτλουμουσίου και τέλος στη Μονή Βατοπαιδίου. Μέχρι την οριστική εγκατάσταση στο Βατοπαίδι η συνοδεία μετακινήθηκε πολλές φορές εντός του Αγίου Όρους. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να σχετιστεί με πολλές σύγχρονες, αγιορείτικες, χαριτωμένες μορφές, τις οποίες με γλαφυρό τρόπο και πνευματική στόχευση ιχνογραφεί στο παρόν έργο του ο σεβαστός Καθηγούμενος.

Στις σελίδες της βιογραφίας του Γέροντος Ιωσήφ συμπλέκεται η ιστορία με την αυθεντική πνευματική αναζήτηση. Σε μία ζωντανή συνέντευξή του στην Πεμπτουσία ο πρωτοπρεσβύτερος και καθηγητής της Θεολογικής Σχολής του Τιμίου Σταυρού Βοστώνης, π. Εμμανουήλ Κλάψης, είχε πει ότι η ιστορία φέρει ένα τεράστιο βάρος για την ανθρωπότητα στο οποίο η τελευταία μένει προσδεδεμένη χωρίς να μπορεί εύκολα να ξεφύγει. Η εν Πνεύματι ζωή του Χριστιανού απελευθερώνει τον ίδιο, αλλά και ολόκληρη την ανθρωπότητα από τα βάρη της ιστορίας, εγκεντρίζοντάς τον στα έσχατα μέσα από το Φως του Σταυρού και της Αναστάσεως.

Την έκδοση προλογίζει ο Παναγιώτατος Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος, ο οποίος αναφέρεται στην προσωπικότητα του μακαριστού Γέροντος Ιωσήφ Βατοπαιδινού με λόγους οι οποίοι εξαίρουν τον χαρισματικό και μαρτυρικό χαρακτήρα της μοναστικής βιωτής. Μία μικρή γέυση του προλόγου μας δίδει το παρακάτω απόσπασμα: «Ἡ μαρτυρική αὐστηρότης αὐτοῦ διὰ τὴν φύλαξιν μετ’ ἀκριβείας τῆς μοναχικῆς του συνειδήσεως ἐπηλήθευσε τὴν, ὡς ἐν ἄλλῃ κλίμακι, πνευματικὴν ἀνάβασιν αὐτοῦ, ἐπομένης τῶν μακαρισμῶν τοῦ Κυρίου, ἀπὸ τοῦ «μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι» (Ματθ. ε’, 3) ἄχρι τῆς μείζονος καὶ κορυφαίας ἀναβάσεως, ἥτις ἐστὶ τὸ «μακάριοί ἐστε ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς καὶ διώξωσι καὶ εἴπωσι πᾶν πονηρὸν ῥῆμα καθ’ ὑμῶν ψευδόμενοι ἕνεκεν ἐμοῦ» (Ματθ. ε’, 11). Οὕτως ὁ μακαριστὸς Γέρων ἠρίστευσε προσευχόμενος ὑπὲρ τῶν ἐπηρεαζόντων καὶ διωκόντων αὐτόν, ἀγαπῶν, κατὰ τὴν εὐαγγελικὴν ἐντολήν, τοὺς ἐξ ἀγνοίας καὶ τῶν ἐπινοιῶν τοῦ πονηροῦ ἐπιβουλεομένους αὐτόν».

Η έκδοση - τόμος αποτελείται από 590 σελίδες, είναι ιδιαίτερος καλαίσθητη, πεποικιλμένη με σπάνιο και ενδιαφέρον φωτογραφικό και πηγαίο υλικό. Κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί να επικοινωνεί στο αριθμό τηλεφώνου 2377888087 και στην ηλεκτρονική διεύθυνση: [\[email protected\]](mailto:).

Μέσα σε αυτές τις Άγιες της Πασχαλίου περιόδου του 2018 η γραφίδα του σεβαστού και αγαπητού Γέροντος Εφραίμ, καθηγουμένου της Ι.Μ.Μ. του Βατοπαιδίου δίνει σε κάθε έναν που επιθυμεί να μελετά και να ερευνά το μυστήριο της πνευματικής πατρότητας και της πνευματικής ζωής, μία ευκαιρία διαφυγής

από τα βάρη της καθημερινής και προσωπικής ιστορίας και εγκεντρισμού στην ζωή του Πνεύματος, αυτής που τόσο επόθησε και για την οποία τόσο αγωνίστηκε ο βιογραφούμενος Γέρων Ιωσήφ Βατοπαιδινός.

Ας έχουμε την ευχή του!

<http://bit.ly/2EC96LM>